

31. wyraża uznanie dla pracy Sekretariatu Wspólnoty Narodów oraz Instytutu Wysp i Małych Państw na Uniwersytecie Maltańskim w zakresie opracowania wskaźników niestabilności i odporności oraz oczekuje, że UE przejmie wiodącą rolę we wdrażaniu wskaźników i w opracowaniu nowych ram systematycznej pomocy małym rozwijającym się państwom wyspiarskim i rozwijającym się krajom śródlądowym; proponuje, aby w szczególności małe państwa zaplanowały profil niestabilności i odporności w związku z przygotowaniem średniookresowej strategii rozwoju;
32. wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby na konferencji dauhańskiej przedstawiły silne, wspólne zaangażowanie UE na rzecz ilości i jakości pomocy rozwojowej, która będzie zmierzała w kierunku osiągnięcia MCR na podstawie trwałego podejścia i jasnych map drogowych dotyczących realizacji ich zobowiązań w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej, indywidualnie, jak i wspólnie, pomimo obecnego kryzysu finansowego;
33. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Ministrów AKP-UE, Komisji Europejskiej, prezydencji Rady, Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu, parlamentom narodowym i regionalnym, regionalnym organizacjom AKP oraz Komitetowi Pomocy Rozwojowej OECD.

REZOLUCJA ⁽¹⁾

w sprawie społecznych konsekwencji pracy dzieci i strategii zwalczania pracy dzieci

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE,

- obradując na posiedzeniu w Port Moresby (Papua Nowa Gwinea) w dniach 25-28 listopada 2008 r.,
- uwzględniając art. 17 ust. 1 Regulaminu,
- uwzględniając konwencję ONZ o prawach dziecka przyjętą w dniu 20 listopada 1989 r. ⁽²⁾, która weszła w życie w 1990 r., a w szczególności jej art. 28 i 32,
- uwzględniając konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP): nr 138, dotyczącą najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia (1973) ⁽³⁾ i nr 182, dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci (1999) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając art. 177-181 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
- uwzględniając umowę o partnerstwie AKP-UE, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r., zmienioną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r. („umowa z Kotonu”), a w szczególności jej art. 26 i 50,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: „Konsensus europejski”, a w szczególności jego art. 12, 97, 101 i 103 ⁽⁵⁾,
- uwzględniając deklarację milenijną ONZ z dnia 8 września 2000 r., która określa milenijne cele rozwoju (MDG) jako kryteria ustanowione przez społeczność międzynarodową w celu likwidacji ubóstwa,
- uwzględniając zintegrowane ramy działania „Edukacja dla wszystkich: realizacja naszych wspólnych zobowiązań”, przyjęte przez Światowe Forum Edukacyjne w Dakarze, w Senegalu w 2000 r. (szczyt w Dakarze) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając deklarację brukselską w sprawie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w państwach AKP oraz związane z nią ramy działania, przyjęte przez ministrów edukacji państw AKP w 2006 r.,

⁽¹⁾ Przyjęta przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 28 listopada 2008 r. w Port Moresby (Papua Nowa Gwinea).

⁽²⁾ <http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/k2crc.htm>

⁽³⁾ <http://www.ilocarib.org.tt/childlabour/c138.htm>

⁽⁴⁾ <http://www.ilocarib.org.tt/childlabour/c182.htm>

⁽⁵⁾ Dz.U. C 46, z 24.2.2006, s. 1.

⁽⁶⁾ <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001211/121147e.pdf>

- uwzględniając deklarację UE z Lukki (Włochy) z 2003 r.,
  - uwzględniając międzynarodowy program MOP na rzecz eliminacji pracy dzieci (IPEC),
  - uwzględniając komunikat Komisji w sprawie „Większego nacisku na kwestię dzieci w działaniach zewnętrznych UE” ⁽¹⁾,
  - uwzględniając globalny raport z kontroli z 2008 r.: „Edukacja dla wszystkich do roku 2015 — czy nam się uda?” ⁽²⁾,
  - uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE w sprawie praw dzieci, a w szczególności dzieci-żołnierzy, przyjętą 15 października 2003 r. ⁽³⁾,
  - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie wykorzystywania dzieci w krajach rozwijających się, ze szczególnym uwzględnieniem pracy dzieci ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: partnerstwo na rzecz wzrostu i zatrudnienia ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Socjalnych i Środowiska Naturalnego (AKP-UE/100.247/08/końcowy),
- A. mając na uwadze, że praca dzieci ma swoje korzenie w masowym ubóstwie oraz w kulturze i tradycji wielu społeczności w krajach rozwijających się,
- B. mając na uwadze, że praca dzieci obniża wynagrodzenia dorosłych, a tym samym przyczynia się do cyklu ubóstwa, zmuszając dorosłych do konkurowania z tanią siłą roboczą dostarczaną przez dzieci,
- C. mając na uwadze, że praca dzieci jest ciężka, wykonywana często w trudnych warunkach przez dwanaście do czternastu godzin dziennie, przy czym niewielkie „zarobki” są często oddawane pracodawcom w zamian za zakwaterowanie lub jako kara za niewypracowane normy,
- D. mając na uwadze, że zgodnie z danymi MOP około 165 mln dzieci w wieku 5-14 lat pracuje oraz mając na uwadze, że najgorsze formy pracy dzieci i łamanie praw dzieci, w tym niewolnictwo dzieci (służba domowa), sprzedaż dzieci i handel nimi, dziecięca prostytutka, rekrutowanie dzieci do konfliktów zbrojnych i inne formy pracy są szkodliwe dla stabilnego rozwoju fizycznego i zdrowia psychicznego dzieci,
- E. mając na uwadze, że należy zwrócić szczególną uwagę na najgorsze rodzaje pracy dzieci i podjąć pilne kroki przeciwdziałające,
- F. niektóre grupy dzieci i nastolatków, zwłaszcza dzieci należące do mniejszości etnicznych lub innych mniejszości, nieletni migranci, dzieci przesiedlone lub uchodźcy, dzieci poszkodowane w wyniku konfliktów zbrojnych, dzieci-żołnierze, dzieci osierocone i pozbawione opieki rodzicielskiej, dzieci będące nosicielami wirusa HIV lub chore na AIDS oraz dzieci niepełnosprawne są szczególnie zagrożone oraz mając na uwadze, że dziewczynki są dodatkowo narażone na wykorzystywanie, w tym wykorzystywanie seksualne,
- G. mając na uwadze, że praca dzieci jest jednym z najbardziej uderzających wskaźników wyróżniających dzieci w szczególnie niekorzystnej sytuacji i jako taka wskazuje na braki w realizacji kilku milenijnych celów rozwoju, takich jak eliminacja ubóstwa, edukacja dla wszystkich, równość płci, zwalczanie HIV/AIDS oraz tworzenie globalnego partnerstwa na rzecz rozwoju,
- H. mając na uwadze, że komercyjne wykorzystywanie dzieci stanowi poważne pogwałcenie ich godności ludzkiej i jest sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej oraz mając na uwadze, że ratyfikując konwencję o prawach dziecka państwa-sygnatariusze zobowiązują się do wspierania uznawania przysługujących dzieciom praw człowieka,
- I. mając na uwadze, że zapewnienie wszystkim dzieciom wysokiej jakości powszechnej edukacji podstawowej jest kluczem umożliwiającym dzieciom uzyskanie ważnych umiejętności i wiedzy, które pozwolą im uciec od ubóstwa i wpływać na rozwój swoich społeczeństw oraz dokonywać swobodnych i świadomych wyborów w życiu, co będzie także przyczyniać się do rozwoju społecznego i gospodarczego ich krajów,

⁽¹⁾ COM(2008)55 wersja ostateczna.

⁽²⁾ <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001547/154743e.pdf>

⁽³⁾ Dz.U. C 26, z 29.1.2004, s. 17.

⁽⁴⁾ P6_TA(2005)0272.

⁽⁵⁾ 17 P6_TA(2007)0062.

- J. mając na uwadze, że realny dostęp do wysokiej jakości edukacji oznacza istnienie szkół, które są przyjazne dzieciom i spełniają w równym stopniu potrzeby obu płci i które są wyposażone w nieskażoną wodę pitną i kanalizację, ponieważ edukacja w złych warunkach może zniechęcić dzieci do chodzenia do szkoły i sprawić, że będą podatne na wykorzystywanie,
- K. mając na uwadze, że do skutków różnych form pracy dzieci zaliczają się niskie wskaźniki zapisów do szkół podstawowych i średnich (zwłaszcza w przypadku dziewczynek), wysoki wskaźnik osób przedwcześnie przerywających naukę szkolną, wysokie wskaźniki analfabetyzmu i niepowodzeń, opóźniony rozwój fizyczny dzieci, wysoki wskaźnik cięż u nastolatków, narkomania wśród dzieci i wysoka stopa bezrobocia wśród dorosłych,
- L. mając na uwadze, że większość krajów wprowadziła przepisy prawne i strategie polityczne mające na celu ochronę dobra i interesów dzieci,
- M. mając na uwadze, że rządy, pracodawcy, pracownicy i ich organizacje oraz całe społeczeństwo mają wspólny obowiązek działania na rzecz stopniowego eliminowania pracy dzieci,
- N. mając na uwadze, że praktyka wykorzystywania pracy dzieci często ma miejsce poza legalnie działającymi przedsiębiorstwami podlegającymi stosownym przepisom prawnym i jest szeroko rozpowszechniona w sektorze nieformalnym i sektorze rolnym, w gospodarstwie domowym lub przy zajęciach rodzinnych, które w kontekście społecznego znaczenia nie są nawet uważane za pracę, oraz w niektórych przypadkach ma miejsce w ramach działań nielegalnych,
- O. mając na uwadze, że w wielu przypadkach wykorzystywanie dzieci w krajach AKP ma miejsce w imieniu firm europejskich, które w ten sposób przyczyniają się do pogorszenia problemu pracy dzieci w krajach AKP,
- P. mając na uwadze, że wykorzystywanie ekonomiczne dzieci dotyczy od czterech do dziesięciu milionów dzieci w Europie (niektóre z nich padają ofiarą najgorszych rodzajów wykorzystywania, jak prostytutka małych dziewczynek), a także mając na uwadze, że należy podkreślić, iż wiele z tych dzieci i młodzieży pochodzi z krajów AKP i przeważnie przebywa nielegalnie w krajach europejskich,
- Q. mając na uwadze, że nie można ignorować wkładu, jaki praca dzieci wnosi do dochodów rodzinnych w najuboższych krajach,
- R. mając na uwadze, że nie ma zastrzeżeń co do zatrudniania starszych dzieci w niepełnym wymiarze godzin w rodzinnych gospodarstwach rolnych czy w rodzinnych firmach, pod warunkiem że nie wpływa to niekorzystnie na ich edukację, zdrowie i dobrobyt,
- S. mając na uwadze, że wytyczenie granicy moralnej pomiędzy dziećmi wykorzystywanymi komercyjnie a dziećmi, których praca jest wykorzystywana do wspierania gospodarstw rolnych funkcjonujących na granicy ubóstwa, w praktyce może okazać się niełatwym zadaniem,
- T. mając na uwadze, że plaga chorób takich jak HIV/AIDS przyczynia się do angażowania dzieci w działania przynoszące dochód,
- U. mając na uwadze, że eliminację pracy dzieci komplikują nierówności kulturowe oraz brak równości między mężczyznami i kobietami,
- V. mając na uwadze, że poprawa dostępu do tanich i możliwych do spłacenia kredytów może złagodzić problem pracy dzieci i zwiększyć liczbę dzieci uczęszczających do szkół,
- W. mając na uwadze, że dostępność alternatywnych rozwiązań w dziedzinie opieki nad dziećmi przyczynia się do ograniczenia pracy dzieci i stwarza warunki umożliwiające wyższą frekwencję w szkołach,
- X. mając na uwadze, że działania na rzecz wspierania poziomu edukacji i płac dorosłych przyczyniają się do ograniczenia występowania i nasilenia pracy dzieci oraz zwiększają prawdopodobieństwo, że dzieci przerwą naukę,
- Y. mając na uwadze, że dychotomia miasto-wieś ma wpływ na dotyczące dzieci decyzje związane z nauką szkolną i pracą,

- Z. mając na uwadze, że każde dziecko ma prawo do rejestracji urodzenia oraz mając na uwadze, że brak rejestracji urodzeń ułatwia wyzysk i wykorzystywanie dzieci w „ukrytych sektorach” pracy, takich jak praca w domu i rolnictwo,
- AA. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa, które działają z pogwałceniem międzynarodowych instrumentów oraz międzynarodowych i krajowych przepisów dotyczących pracy dzieci, mogą wykorzystywać nieuczciwą przewagę konkurencyjną,
- AB. mając na uwadze, że sektor rolnictwa w krajach rozwijających się oferuje znaczny potencjał dla wykorzystywania dzieci, a według sprawozdania Human Rights Watch z 2000 r. około 70 %, tj. 170 mln dzieci pracuje w tym sektorze, gdzie są zmuszane do pracy przez 12 godzin na dobę, 365 dni w roku, często są narażone na toksyczne pestycydy i ekstremalne temperatury sięgające 100 °C, a także muszą dźwigać ciężkie ładunki oraz obsługiwać przemysłowe maszyny tnące,
- AC. mając na uwadze, że pirotechnika, recykling odpadów, kruszenie skał czy górnictwo należą do najgorszych rodzajów pracy dzieci, a także mając na uwadze, że najgorszym rodzajem wykorzystywania jest wysyłanie dzieci-żołnierzy na wojnę,
- AD. mając na uwadze, że nabywcy towarów z krajów rozwijających się mają kluczową rolę, jeśli chodzi o wykrywanie i odmawianie zakupu towarów, które są w całości lub w części wyprodukowane z użyciem pracy dzieci, a zatem mogą oni wywierać bezpośrednią i skuteczną presję ekonomiczną,
- AE. mając na uwadze, że prawa podstawowe dzieci są poważnie zagrożone z powodu udziału i wykorzystywania dzieci w ciągłych kampaniach reklamowych w mediach (np. w radiu, telewizji i gazetach),

Kontekst ogólny

1. wyraża zadowolenie z ratyfikowania przez wiele krajów AKP i UE konwencji MOP nr 138 i 182 (patrz załącznik 1); wzywa państwa-sygnatariuszy do zagwarantowania realizacji konwencji oraz apeluje do tych państw, które jeszcze tego nie zrobiły, o pilne ratyfikowanie tych konwencji;
2. uznaje, że dzieci zatrudnione w najbardziej niebezpiecznych branżach przemysłowych muszą być traktowane priorytetowo;
3. domaga się z najwyższą stanowczością, aby wszelkie osoby, co do których istnieją dowody, że rekrutują bądź wykorzystują dzieci-żołnierzy, były bezwzględnie sądzone przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym;
4. podkreśla w kontekście konwencji nr 182 potrzebę pilnych działań na rzecz likwidacji najgorszych rodzajów pracy dzieci, jak zatrudnianie dzieci w warunkach niewolnictwa i przymusu oraz do niebezpiecznych i ryzykownych prac przy produkcji i handlu narkotykami i przemyśle oraz handlu bronią ręczną, wykorzystywanie małych dzieci i wykorzystywanie seksualne dzieci w celach komercyjnych;
5. apeluje do wszystkich państw członkowskich UE będących sygnatariuszami konwencji MOP nr 182, aby corocznie publikowały dowody przestrzegania ust. 8, w którym apeluje się do członków, by pomagały sobie wzajemnie przy wprowadzaniu w życie postanowień konwencji poprzez wzmocnioną współpracę międzynarodową i/lub pomoc;
6. wzywa państwa członkowskie UE i państwa AKP do rozwijania zintegrowanych strategii w ramach partnerstwa AKP-UE, mających na celu zwalczanie pracy dzieci w oparciu o dokładną ocenę sytuacji i będących w najlepszym interesie dzieci; w tym względzie podkreśla potrzebę pełnego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i związków zawodowych w formułowanie polityki i jej realizację oraz monitorowanie działań mających na celu zwalczanie pracy dzieci;
7. podkreśla, że zwalczanie pracy dzieci wymaga właściwej kombinacji wyborów politycznych i programów, w szczególności w dziedzinie zdrowia, edukacji, zatrudnienia i ochrony socjalnej, które mają być nastawione na zwiększanie świadomości, propagowanie mobilizacji społecznej, udoskonalenie zasobów i analizy baz danych, na prawo pracy i jego egzekwowanie, godną pracę, wysokiej jakości bezpłatną obowiązkową edukację, kształcenie zawodowe oraz bezpośrednie działanie w celu ratowania, rehabilitacji i reintegracji dzieci;

8. wzywa społeczność międzynarodową, w szczególności państwa członkowskie UE i Komisję Europejską, do uwzględnienia problematyki pracy dzieci we wszystkich działaniach objętych programami współpracy na rzecz rozwoju oraz w procesie realizacji milenijnych celów rozwoju do roku 2015 poprzez między innymi eliminowanie przyczyn niewłaściwej ochrony dzieci i naruszeń praw dzieci; podkreśla, że polityki takie muszą również zajmować się kwestiami rehabilitacji i integracji społecznej dzieci, których nie dotyczy już problem przymusowej pracy;
9. przyznaje, że praca dzieci jest w znacznym stopniu spowodowana przez ubóstwo, a długofalowym rozwiązaniem jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz dobre sprawowanie rządów prowadzące do postępu społecznego, a zwłaszcza łagodzenie ubóstwa i zapewnienie powszechnej edukacji podstawowej;
10. podkreśla potrzebę zajęcia się eliminacją pracy dzieci w ramach walki z HIV/AIDS oraz strategii rozstrzygania konfliktów;
11. podkreśla, że dzieci żyjące bez wsparcia ze strony rodziców, jak na przykład sieroty, dzieci żyjące na ulicy, dzieci będące przesiedleńcami wewnętrznymi, uchodźcy, dzieci będące przedmiotem handlu i wykorzystywania seksualnego czy ekonomicznego, potrzebują szczególnej opieki oraz że należy podjąć ukierunkowane środki w celu pomocy takim dzieciom, jak też wesprzeć instytucje, placówki i usługi, które im służą;
12. zwraca uwagę, że chociaż wiele rządów przyjęło strategię i podjęło działania w celu eliminacji pracy dzieci, niezapewnienie alternatywnych źródeł utrzymania dla rodzin pracujących dzieci spowoduje pogorszenie warunków życia tych rodzin;
13. podkreśla, że strategię nastawione na eliminację pracy dzieci powinny być zawsze analizowane w kontekście godnej pracy dla wszystkich, zgodnie z najważniejszymi międzynarodowymi normami pracy; uważa, że żadna specjalna kampania przeciwko pracy dzieci nie może się udać, o ile nie będzie poparta przez szersze reformy praktyk handlowych w państwach UE i AKP;
14. apeluje do rządów i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w krajach UE i AKP o współpracę na rzecz utworzenia krajowych grup roboczych ds. pracy dzieci, które między innymi będą dostarczać i rozpowszechniać informacje na temat praw i najlepszej praktyki oraz będą działać na rzecz koordynacji strategii lokalnych, krajowych i międzynarodowych podmiotów rządowych, organizacji pozarządowych i związków zawodowych;
15. apeluje do państw członkowskich UE i krajów AKP o włączenie kwestii dotyczących pracy dzieci do istniejących i przyszłych inicjatyw na rzecz rozwoju sektora rolnictwa;
16. apeluje do krajów AKP o przyspieszenie działań na rzecz upowszechnienia oficjalnej rejestracji urodzeń i wzywa Komisję Europejską do promowania i wspierania takich starań, włączając oficjalną rejestrację urodzeń do polityki współpracy na rzecz rozwoju;
17. wzywa UE do uchwalenia dyrektywy wprowadzającej przepisy o specjalnym traktowaniu dzieci posiadających nielegalny status, które padły ofiarą handlu i wykorzystywania na terytorium UE;

Edukacja i eliminacja pracy dzieci

18. uważa, że każde dziecko, które nie uczęszcza do szkoły w pełnym wymiarze godzin, jest zagrożone wykorzystywaniem; jest zdania, że definicja „dziecka” w tym kontekście powinna obejmować wiek, którego dotyczy obowiązkowa nauka w pełnym wymiarze godzin w danym kraju;
19. podkreśla, że chociaż doświadczenie w pracy może odgrywać pewną rolę w edukacji dziecka, praca nigdy nie powinna być oparta na wyzysku i nie powinna kolidować z nauką dziecka w pełnym wymiarze godzin, jak też powinna zawsze zostawiać dziecku odpowiednio dużo czasu na zabawę i normalne dzieciństwo; zauważa, że dotyczy to w takim samym stopniu zatrudnienia płatnego, jak i pracy w rodzinie, jak na przykład opieka nad dziećmi czy praca w rodzinnym gospodarstwie; wskazuje, że mimo iż dochody z pracy dzieci czasem stanowią istotną część zarobków rodzin osiągających bardzo niski dochód, należy przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki, aby nie krytykować rodziców, gdy słusznie chronią swoje dzieci przed wykorzystywaniem w pracy;

20. apeluje do wszystkich państw członkowskich UE i AKP o zagwarantowanie, że środki wprowadzone w celu osiągnięcia 2. milenijnego celu rozwoju, jakim jest powszechna edukacja podstawowa, będą zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju i jakości; w tym celu wzywa UE do powiązania finansowania edukacji z utrzymaniem rozsądnej liczby miejsc w klasach oraz zapewnieniem zadowalającego kształcenia nauczycieli; apeluje do UE i AKP o udostępnienie środków finansowych na materiały i posiłki dla uczących się, aby zagwarantować, że edukacja nie stanie się obciążeniem finansowym, który będzie powodować zabieranie dzieci ze szkół;
21. wzywa Komisję Europejską do kierowania środkami finansowymi na edukację ze zwróceniem szczególnej uwagi na osoby najbardziej zagrożone wykorzystywaniem, a mianowicie dziewczynki, dzieci na terenach dotkniętych konfliktem, dzieci z grup społecznych zepchniętych na margines lub grup szczególnie wrażliwych oraz dzieci z rolniczych obszarów wiejskich;
22. wzywa rządy do ulepszenia ram prawnych dotyczących pracy dzieci oraz włączenia problematyki pracy dzieci do strategii i planów edukacyjnych, z uwzględnieniem dychotomii miasto-wieś;
23. wzywa państwa AKP do zwiększenia wydatków na edukację, zwłaszcza jeśli chodzi o powszechną edukację podstawową i edukację dorosłych;
24. podkreśla znaczenie ulepszenia bazy naukowej i sieci zajmujących się pracą i edukacją dzieci poprzez na przykład badania i monitorowanie, gromadzenie danych oraz skuteczną i odpowiednią analizę informacji zwrotnych pochodzących z ankiet i projektów pilotażowych, aby poprawić zrozumienie podstawowych problemów związanych z pracą dzieci oraz regionalnej i krajowej charakterystyki aspektów dotyczących dzieci i edukacji;
25. zachęca do lepszego propagowania i rozpowszechniania dobrych praktyk, skoncentrowanych na faktycznych zmianach politycznych i gospodarczych oraz opartych na aktualnej wiedzy o sytuacji w zakresie pracy dzieci;
26. wzywa rządy oraz innych legalnie działających pracodawców do wprowadzenia działań edukacyjnych adresowanych do pracujących dzieci i ich rodzin, które mają służyć złagodzeniu skutków pracy rzeczonych dzieci;
27. apeluje o tworzenie klas pomostowych dla dzieci późno rozpoczynających edukację oraz dzieci, które kontynuują edukację po przerwie spowodowanej pracą, konfliktem lub wysiedleniem;
28. wyraża zaniepokojenie rozbieżnościami między instrumentami międzynarodowymi, a mianowicie 2. milenijnym celem rozwoju i konwencją MOP nr 138, ponieważ ta ostatnia określa, że najniższy wiek dopuszczenia do zatrudnienia to 15 lat, a w wyjątkowych wypadkach 14 lat, ale jednocześnie apeluje o powszechną edukację jedynie na szczeblu podstawowym; uważa, że to naraża dzieci w wieku 11-15 lat na zwiększone ryzyko wykorzystania i apeluje o zajęcie się tą rozbieżnością;

Obowiązki sektora przedsiębiorstw w zakresie eliminacji pracy dzieci

29. wyraża zadowolenie z tendencji do coraz częstszego przygotowywania przez duże przedsiębiorstwa społecznych kodeksów postępowania i dobrowolnego przyłączania się do inicjatyw w dziedzinie etycznego handlu; uważa jednak, że takie dobrowolne kodeksy nie zastąpią nadzoru ze strony władz publicznych oraz przejrzystego przestrzegania podstawowych norm pracy;
30. zachęca do promowania zakładowych kodeksów postępowania, wprowadzania przepisów prawnych dotyczących płacy minimalnej oraz bezpieczeństwa ekonomicznego rodziny;
31. wzywa Komisję Europejską do utrzymania i zwiększenia odpowiedzialności za eliminowanie pracy dzieci, jaką jest obciążony sektor przedsiębiorstw; wzywa Komisję Europejską do zobowiązania sektora przedsiębiorstw działających w UE do udokumentowania, zgłaszania i wzięcia odpowiedzialności za normy zatrudnienia na wszystkich poziomach łańcucha dostaw; zwraca się zatem do Komisji o ustanowienie gorącej linii na temat pracy dzieci, aby umożliwić dostarczanie informacji w zakresie pracy dzieci w bezpośrednich działaniach lub w łańcuchu dostaw przedsiębiorstw mających siedziby w UE; uważa, że to przestrzeganie norm w łańcuchu dostaw powinno być wspierane przez regularne i dokładne inspekcje na wszystkich poziomach oraz podlegać weryfikacji przez niezależny audyt; jeżeli zostanie stwierdzone, że przedsiębiorstwo korzysta z pracy dzieci w łańcuchu dostaw, Komisja Europejska powinna zobowiązać je do terminowego wprowadzenia i ogłoszenia, trwającego nie więcej niż trzy lata programu natychmiastowej eliminacji pracy dzieci w tym łańcuchu dostaw; jest zdania, że należy zaplanować i zastosować program sankcji, jeśli praca dzieci będzie nadal wykorzystywana;

32. apeluje do Komisji Europejskiej i rządów krajów AKP aby zadbały, by obowiązkiem każdego przedsiębiorstwa, w przypadku którego zostanie stwierdzone, że korzysta z pracy dzieci, było zapewnienie należytego włączenia dzieci pracujących dla tego przedsiębiorstwa w system edukacji;
33. podkreśla, że status GSP i GSP (+) musi być uzależniony nie tylko od ratyfikowania przez kraje AKP korzystające z programów GSP i GSP (+) konwencji MOP o pracy dzieci i konwencji ONZ o prawach dziecka, ale także od wykazania się ich przestrzeganiem; w tym celu wzywa Komisję Europejską do wprowadzenia struktury regularnego i częstego monitorowania oraz informowania w zakresie przestrzegania postanowień tych konwencji; stwierdza, że w przypadku istnienia dowodów poważnych i systematycznych naruszeń należy podjąć stosowne działania;
34. uważa, że kontrakty dotyczące zamówień publicznych powinny zawierać klauzule zobowiązujące przedmiotowe przedsiębiorstwa do wykazania zgodności łańcucha dostaw z międzynarodowymi normami pracy i że zamówień tych nie należy udzielać przy braku takich dowodów oraz że musi istnieć odpowiednia możliwość (w domenie publicznej) przedstawienia przez organizacje pozarządowe i inne strony dowodów świadczących o niezgodności w tym zakresie; stanowczo podkreśla, że takie klauzule w żadnym wypadku nie mogą być uważane za bariery pozataryfowe w handlu;
35. wzywa państwa członkowskie UE oraz Komisję Europejską do uzależnienia wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom za pośrednictwem misji handlowych, dopłat eksportowych, dotacji i kredytów od dowodów przestrzegania międzynarodowych konwencji dotyczących pracy dzieci;
36. podkreśla, że globalizacji i liberalizacji światowego handlu musi towarzyszyć przestrzeganie praw podstawowych, w tym zakazu pracy dzieci;
37. wzywa społeczność międzynarodową (w tym Światową Organizację Handlu) do wprowadzenia znaku „child kite mark”, który powinien wskazywać wyraźnie, że produkt został „wyhodowany/wytworzony bez udziału pracy dzieci” oraz który mógłby być wykorzystywany szczególnie w stosunku do krajów, gdzie praca dzieci jest powszechna;
38. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Ministrów AKP-UE oraz Komisji Europejskiej, Unii Afrykańskiej, Karaibskiemu Forum Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, Forum Pacyfiku, państwom członkowskim UE, Funduszowi Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci, jak również Międzynarodowej Organizacji Pracy.

REZOLUCJA ⁽¹⁾

w sprawie sytuacji w Mauretanii

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE,

- obradując na posiedzeniu w Port Moresby (Papua Nowa Gwinea) w dniach 25-28 listopada 2008 r.,
- uwzględniając art. 17 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając postanowienia Aktu Założycielskiego Unii Afrykańskiej (UA), deklaracji z Lomé z lipca 2000 r. oraz protokołu dotyczącego ustanowienia Rady ds. Pokoju i Bezpieczeństwa (RPiB) Unii Afrykańskiej ds. niekonstytucyjnych zmian rządu,
- uwzględniając decyzje podjęte przez RPiB na 144. i 151. posiedzeniu,
- uwzględniając oświadczenie Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 20 sierpnia 2008 r.,
- uwzględniając oświadczenia i rezolucje Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej (ECOWAS), Unii Europejskiej (UE) oraz Międzynarodowej Organizacji Frankofonii (OIF),
- uwzględniając konsultacje otwarte na podstawie art. 96 umowy z Kotonu,

---

⁽¹⁾ Przyjęta przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 28 listopada 2008 r. w Port Moresby (Papua Nowa Gwinea).